

68. Over het houden van pluimvee in Beringe

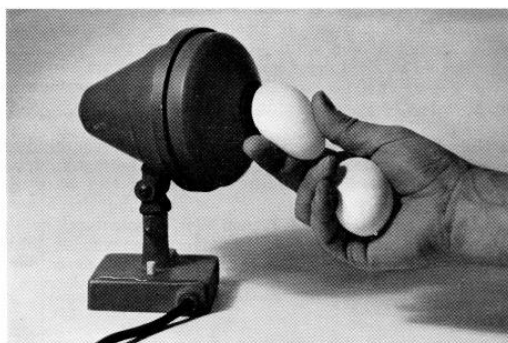
De eierloods in Beringe bevond zich in het gebouwtje, naast de boerderij van Peeters, tegenover het kanaal. Op de foto hiernaast is het gebouw te zien en het staat er nog steeds.

Hier werden de eieren bezorgd. In het begin bracht men zelf nog de eieren in korven. Zo o.m. Marie Peeters (*"Nausse Marie"*), die met de korf vol over het looppad langs het oud kanaal liep en de eieren bij de loods afleverde. Andere bewoners van de

Kaumeshoek maakten ook gebruik van dit looppad, dat op het erf van Holten Piet uitkwam.

Vervolgens kwamen de jaren, dat de eieren met kar en paard werden opgehaald. Een keer per week had de eierkar de route. De boeren zorgden ervoor, dat de kisten met de eieren aan de weg stonden.

Er werd van te voren ingeschreven om de eierkar te mogen rijden. Bekende voerlui waren Sjraar en Dré Winkelmolen en Sjraar Sijben.

SCHOUWLAMP

In de loods werden de eieren geschouwd. Dat ging als volgt:

De schouwer bevond zich in een donkere ruimte met een tafel voor zich met lampen, zodat de eieren doorgelicht konden worden. Er mocht geen daglicht bijkomen om secuur te kunnen werken. Eieren, die al bebroed waren en waar zich het begin van een kuiken in bevond, werden eruit gehaald, evenals eieren waarin zich bloed bevond. De rest werd doorgeschoven naar de tweede man, die ze sorteerte en in

kisten deed. Een kist bevatte 500 eieren, los verpakt in kartonnen *'raten'*, die men in lege toestand kon inklappen.

Dit werk is enige jaren gedaan door **Wiel Kessels** (*"Sjope Wiel"*) en na hem door o.a. **Wiel Ghielen** (*"Martes Wiel"*) en andere Beringenaren.

Wat gebeurde er met de uitgeraapte eieren? Een gedeelte ging naar de bakker, waar ze gebruikt werden voor het bakken.

Je vraagt je af, hoe het komt dat er eieren tussen zaten die al bebroed waren?

Scharrelkippen buiten in de ren

De kippen liepen in die tijd vaak buiten. Dan kon het gebeuren, dat een kip buiten de ren terechtkwam of een verstopplaats had gevonden. Vol geduld zat ze op haar eieren te broeden. Als een boer het nest vond, werden de eieren toch vaak meegegeven in de kist.

De eieren werden schoongemaakt bij de boer thuis. Het was geen gezicht om smerige eieren aan te leveren. Bij het leggen is het ei nog vochtig en moet drogen om de bescherm laag te harden. Maar gedroogde modder, poep van de kippen of het aangekoekte geel van een kapot ei moest er toch vanaf. Daarom was het noodzakelijk om de legnesten op tijd van droog stro of haksel te voorzien. Dan had je meer schone eieren. De zaterdagmiddag was bij ons het tijdstip om de eieren na te kijken en te poetsen. Daarna gingen ze de kisten in. Kinderen hadden hier een taak in en moesten meehelpen. Het was beter om niet met water aan de eieren te komen. Dan konden ze sneller gaan rotten, omdat de bescherm laag erom heen aangetast werd. Toch bleek het nodig om bij menig smerig ei met een vochtige doek er voorzichtig over heen te gaan. Op maandag werd de volle kist opgehaald; het lag er wel aan, hoe de voerman de route had.

De ren was afgemaakt met kippengaas met daarin een grote poort. Het kon wel eens gebeuren, dat een kip een gat in de omheining vond en haar eigen weg ging. Moeilijk om haar eieren op tijd te vinden; soms onder lage struiken, achter een houtstapel of op een andere verborgen plek. Bleef de kip lange tijd verborgen, dan kon je er donder op

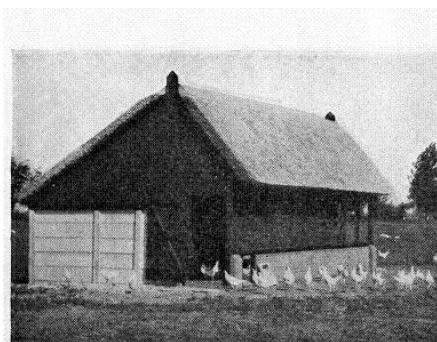
Witte leghorn

zeggen, dat ze aan het broeden was. Al dan niet met resultaat. Grote verwondering alom, als moeder kloek met de kuikens te voorschijn kwam.

Het grootschalig houden van kippen was nog niet in. Wel kon je rond 1960 zien, dat er grotere hokken werden gebouwd. Hokken van 20 bij 8 meter, waar al gauw 500 tot 600 kippen inzaten. Voor die tijd werd uitgegaan van 3 kippen per m². Het type kip dat men hield was de witte leghorn.

Soorten hokken

De hokken waren nog klein met een ren erbij. Er waren verschillende bouwstijlen en heel af en toe zie je hier en daar bij een ouder huis of boerderij nog zo'n hok staan.

Zadeldakmodel met schuifglas (type B)

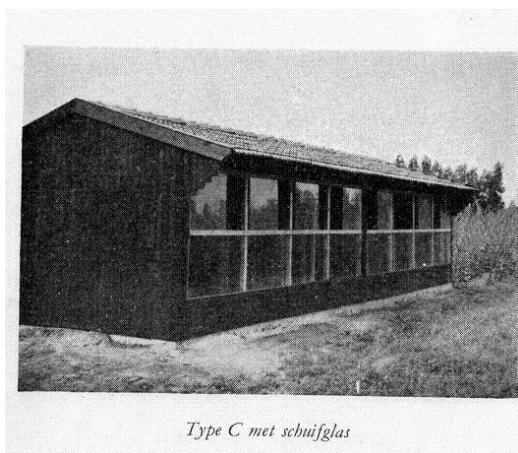
A. Het Lessenaar model:

Werd zo genoemd omdat het een schuin dak naar achteren had. Meestal van hout gemaakt met ramen erin. Met ren voor de kippen, zodat ze buiten konden lopen.

Lessenaarsmodel

B. Zadeldak model: Met schuifglas. Kippen konden naar buiten door de opening aan de voorkant.

Nog bestaand oud kippenhok, gebouwd met stenen van de vroegere oude boerderij.

C. Kippenhok met schuifglas.

Later kwamen de grotere pluimveebedrijven op en loonde het zich niet meer voor de boeren om kleinschalig te gaan leveren.

De eieren werden niet meer met paard en wagen opgehaald, maar met een vrachtwagen. Die bracht de vracht rechtstreeks naar de eiermijn in Venlo of Roermond.

De meeste pluimveehouders waren lid van de eiervereniging Beringe. Het te ontvangen geld werd hen uitgekeerd in contanten door de secretaris-penningmeester van die vereniging. Jarenlang is die functie vervuld door Sil Gielen op de Kanaalstraat. Bij goed weer zat hij aan de voorkant van het huis bij het open raam, om zijn taak te doen. Het was een komen en gaan van mensen op de betaalmomenten en het kon er erg gezellig aan toe gaan.

Info: Vertellingen van oudere inwoners van Beringe – interview G.K. - internet

Voorbeelden van spreekwoorden en gezegdes over eieren en Pasen:

<i>Men moet geen paaseieren op Goede Vrijdag eten.</i> <i>Beter een half ei dan een lege dop.</i> <i>De hennen die het meest kakelen, leggen niet de meeste eieren.</i> <i>De kip met de gouden eieren slachten.</i> <i>Die kakelen wil moet eieren leggen.</i> <i>Een huis vol kinderen is een korf vol eieren.</i> <i>Het was koek en ei tussen die twee.</i> <i>Men moet de kip met gouden eieren niet slachten.</i> <i>Op eieren lopen.</i> <i>Sla de eieren in de pan, dan komen er geen slechte kuikens van.</i>	<i>Een groene Kerstmis, een witte Pasen.</i> <i>Geeft kerstdag warme zonneschijn, dan zal er te Pasen nog houtvuur zijn.</i> <i>Men moet geen halleluja zingen voordat het Pasen is.</i> <i>Men moet geen paaseieren op Goede Vrijdag eten.</i> <i>Vliegen op kerstdag de muggen rond, dan dekt op Pasen het ijs de grond.</i> <i>Zit op Kerstmis de kraai nog in het klavergroen, op Pasen zal hij het in het sneeuwveld doen.</i> <i>Zoveel nevels in maart, zoveel regen na Pasen.</i>
--	--